

KORRALDUS

24.04.2026 nr DM-134399-7

VKG OIL AS lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmine

1. OTSUS

Lähtudes VKG OIL AS esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kavast, võttes aluseks atmosfääriõhu kaitse seaduse § 70 ja § 71 ja haldusmenetluse seaduse § 40 **otsustan:**

1.1 Kiita heaks VKG OIL AS (registrikood 10528765; aadress Järveküla tee 14, Järve linnaosa, Kohtla-Järve linn, Ida-Viru maakond) lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

1.2 Lõhnaaine esinemise vähendamise kavast toodud meetmed on VKG OIL AS-ile rakendamiseks kohustuslikud.

1.3 Ettevõtte esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) "kohustused" mooduli kaudu hiljemalt järgneva aasta veebruari 15. kuupäevaks. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul meetme elluviimiseks tehtud tegevuste kohta.

1.4 Keskkonnaamet jätab endale õiguse kehtestada uusi tingimusi (AÕKS § 72 lg 2) või tunnistada kehtetuks lõhnakava heakskiitmise otsus (HMS § 64), kui VKG OIL AS esitatud lõhnakavas ettenähtud meetmed on ebapiisavad, st et meetmete elluviimise järgselt selgub efektiivsuse kontrolli tulemusena, et lõhnaaine heitkogused ei ole piisavalt vähenenud.

1.5 Korraldus jõustub VKG OIL AS-ile teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Käitise andmed

VKG Oil AS-ile (registrikood 10528765; aadress Järveküla tee 14, Järve linnaosa, Kohtla-Järve linn, Ida-Viru maakond) on Keskkonnaamet väljastanud järgnevad tähtajatud keskkonnakaitseload:

keskkonnakompleksluba nr L.KKL.IV-198338 (Kiviter tootmine);

keskkonnakompleksluba nr KKL/300389 (Petroter tootmine);

keskkonnakompleksluba nr L.KKL.IV-46640 (Vaikude sünteesi seade);

keskkonnakompleksluba nr L.KKL.IV-204118 (Põhja soojuselektriiaam);
keskkonnaluba nr KL-519395 (Ahtme SEJ tuhaväljak);
kiirgustegevusluba nr KTL-521557/24 (1. Radioaktiivset ainet tseesium-137 (Cs-137) sisaldava mõõteseadme kasutamine ja hoidmine 2. Radioaktiivset ainet tseesium-137 (Cs-137) ja ameriitsium-241 (Am-241) sisaldava mõõteseadme hoidmine).

VKG Oil AS põhitegevusalaks on põlevkivi termiline ümbertöötlemine, põlevkiviõli ja muude põlevkivitoodete tootmine.

Petroter käitis

Tahke soojuskanda meetodil põlevkivist ja peendispersest tuharikkast kütusest (PDTRK) erinevate põlevkiviõli fraktsioonide tootmine. Saadud põlevkiviõli fraktsioonid pumbatakse VKG Oil AS õlilaos olevatesse vahemahutitesse, kus need segatakse Kiviter protsessis toodetud õlidega või saadetakse edasiseks töötlemiseks teistele Kiviter tootmise seadmetele. Tootmise käigus tekkinud poolkoksigaas suunatakse peamiselt põletamisele Põhja SEJ-sse ja lubjatehasesse, osaliselt ka Kiviter käitise elektrodokoksiseadmele ja generaatoriõlide destilleerimise seadmele. Tootmises tekkinud fenoolveest eraldatakse bensiinifraktsioon ja puhastatud vesi suunatakse tagasi Petroteri tehnoloogilisse protsessi või Kiviter käitisesse.

Kiviter käitis

Gaasigeneraatorjaamades (gaasilise soojuskandja meetodil) põlevkivist põlevkiviõli ja muude põlevkivitoodete tootmine (põlevkivi kütteõlid, fenooltooted, elektrodokoks, bituumen jt). Fenoolvee töötlemisel saadakse fenooli, millest toodetakse erinevaid fraktsioone.

Vaikude sünteesi käitis

Vaikude sünteesi käitise põhitegevusalaks on keemiatoodete tootmine - hapnikku sisaldavate süsivesinike derivaatide, näiteks alkoholide, aldehüüdide, ketoonide, estrite, atsetaatide, eetrite, peroksiidide, epoksüvaikude, karboksüülhapete, sealhulgas bensoehappe tootmine.

Põhja soojuselektriiaam

Põhja soojuselektriiaama (edaspidi *Põhja SEJ*) põhitegevusalaks on soojus- ja elektrienergia koostootmine. Põletusseadmete summaarne nimisoojusvõimsus on 377,4 MW. Kõik katlad kasutavad põhikütusena uttegaase (Petroteris tekkinud poolkoksigaas ja Kiviteri generaatorjaamades tekkinud generaatorigaas).

Ahtme SEJ tuhaväljak

Suletud ja korrastatud Ahtme SEJ tuhaväljak, mille järelhoolduse seiret reguleerib keskkonnaluba.

2.2 Lõhnaaine esinemise vähendamise kava vajalikkus

Keskkonnaameti tellimisel teostas OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus (edaspidi *EKUK*) ajavahemikul 01.04.2023 kuni 31.08.2024 Kohtla-Järve linna Järve linnaosas välisõhu

kvaliteedi ja saasteainete heitkoguste mõõtmised ning koostas uuringu aruande „Välisõhu kvaliteedi, lõhnahäiringu ning saasteainete heitkoguste hindamine Kohtla-Järve linnas“ (edaspidi *lõhnauuring*).

Uuringu käigus kasutati välisõhu kvaliteedi hindamiseks Kohtla-Järve Järve linnaosas asuva pidevseirejaama ning mobiilsete mõõtelaborite andmeid. Samuti mõõdeti piirkonnas asuvate ja koosmõjus osalevate ettevõtete heiteallikatest saasteainete ning lõhnaainete emissioone. Lõhnaaine esinemist hinnati ka rastermeetodil.

Emissioonimõõtmised viidi läbi viie ettevõtte heiteallikatest ning poolkoksimägedest, kokku 24 heiteallikast. Emissioonide mõõtmisi teostati järgmistest ettevõtetest: VKG Oil AS, VNK AS, Eastman Specialties OÜ, Portlif Grupp OÜ ning OÜ Järve Biopuhastus.

VKG OIL AS puhul viidi mõõtmised läbi järgmistest heiteallikatest:

Petroter 1 suitsukorsten;

Petroter 2 suitsukorsten;

Petroter 3 suitsukorsten;

Kiviter GGJ-4 (ventilatsioonišahtid nr 3 ja 4);

Kiviter GGJ-5 (ventilatsioonišahtid nr 5, 10 ja 2);

Kiviter Ventilaator V-1; RKEÕS;

Kiviter Ventilaator V-1a, RKEÕS,

Kiviter destillatsiooniseadme toruahju P-3 korsten, Õldestillatsioon;

Põhja SEJ, suitsukorsten.

EKUK-i lõhnauuringu kohaselt mõõdeti suurimad lõhnaainete hetkelised heitkogused Põhja SEJ suitsukorstnast, ulatudes 9 018 984 OU/s ja Petroter 3 suitsukorstnast ulatudes 3 371 474 OU/s.

Emissioonimõõtmiste tulemuste põhjal viidi läbi lõhnaainete hajumisarvutused, hindamaks piirkonda jäävate olulisemate ettevõtete mõju piirkonna lõhnahäiringu tekkimises. Lõhnaaine esinemissageduse hajumisarvutuste tulemusi võrreldi kliimaministri määruses nr 37 „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed” sätestatuga. Määruse § 6 lg 1 kohaselt on lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures 15%. Häiringutase ei näita lõhnaainete intensiivsust, vaid tuntava lõhna tõenäolist esinemise sagedust aasta jooksul ehk 1314 tunnil aastas võib lõhnahäiring olla tajutav. Vastuvõtjaks loetakse nimetatud määruse kontekstis elumupiirkondi ja ühiskondlikke hooneid. Kaugeim punkt, kus lubatud 15%-list häiringutaset ületatakse, ulatub Järve Biopuhastus OÜ tootmisterritooriumist maksimaalselt 484 m kaugusele põhja suunda. Lähimate ja mõjutatumate elamute juures ulatus aastane lõhnatundide esinemissagedus järgmiselt: Inseneri, Tehnika, Metsa ja Spordi tänavatel 8 – 9%, kesklinna piirkonnas (Kalevi, Keskallee, Olevi tn) 5 – 8% ning Ehitajate ja Päikese tänava piirkonnas 4 – 5%. Lõhnauuringu tulemusena järeldati, et piirkonnas on palju välisõhu kvaliteedi parandamise nimel tehtud, ent lõhnaprobleem eksisteerib Järve linnaosas jätkuvalt. Muuhulgas on kaebuste arv tõusnud.

Uuringu tulemustest lähtuvalt nõudis Keskkonnaamet kolmelt suuremat lõhnaheidet põhjustavalt käitiselt (VKG Oil AS, Eastman Specialties OÜ, OÜ Järve Biopuhastus) lõhnaaine

esinemise vähendamise kava (edaspidi *lõhnakava*) koostamist.

VKG OIL AS esitas 14.11.2025 lõhnakava (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis KOTKAS nr-ga DM-134399-1). Keskkonnaamet kontrollis lõhnakava vastavust AÕKS §-le 70 ning leidis täiendamist vajavaid asjaolusid. Lõhnakava täiendatud versioon on registreeritud KOTKAS 22.01.2025 dokumendina nr DM-134399-3.

VKG Oil AS 15.01.2026 kirjaskirja nr OIL.01-05/41 (KOTKASes nr DM-134399-3) esitatud hinnangu kohaselt ei iseloomusta 2024. aasta lõhnauringu käigus fikseeritud lõhnaheide Petroter 3 seadme suitsukorstnast tavapärasest lõhnaheite taset. Ettevõtte on esitanud EKUKi 04.12.2024 läbi viidud kordusmõõtmiste aruande, mille kohaselt oli Petroter 3 suitsukorstna kuivades suitsugaasides sisalduvate lõhnaainete keskmine sisaldus lahjendusega proovivõtu puhul 1 891 154,7 OU/s ja lahjenduseta proovivõtu puhul 634 619,6 OU/s.

Keskkonnaamet edastas VKG OIL AS lõhnakava 28.01.2025 kirjaga nr DM-134399-4 Kohtla-Järve Linnavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks (AÕKS § 71 lg 2). Omavalitsus lõhnakava kohta oma arvamust ei avaldanud.

KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused lõhnakava heakskiitmisel

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava peab vastama AÕKS § 70 lg 4 sätestatud nõuetele. Lõhnakava meetmed peavad olema efektiivsed ja piisavad tagamaks, et lõhnaaine väljutamisel ei ületata lõhnaaine esinemise häiringutasemeid (AÕKS § 70 lg 5). **Lõhnakava kohaselt rakendab VKG OIL AS lõhnaaine esinemise vähendamiseks järgnevaid meetmeid:**

- 1. Põhja SEJ väävlärrastussüsteemi renoveerimine;**
- 2. Põhja SEJ katelde uute hapniku ja süsinikmonooksiidi andurite paigaldamine ja töörežiimide optimeerimine.**

Põhja SEJ väävlärrastussüsteem koosneb kolmest seadmest: NID-1, NID-2 ja SDA. Neist NID-1 seade rekonstrueeriti 2024. aastal, NID-2 rekonstrueeritakse 2025. aastal ja SDA rekonstrueerimise tähtaeg on 2027. aasta september.

Põhja SEJ suitsukorstnasse jõudvate lõhnaainete vähendamiseks paigaldatakse suitsugaaside liinidele täiendavad hapniku ja süsinikmonooksiidi andurid, mis võimaldab katelde põletamisprotsessi tõhustada. Katelde töörežiimide optimeerimine aitab vähendada lõhnaainete heidet raskete väävlühendite täieliku põlemise tagamise ja katelde kasuteguri tõstmise kaudu, mis omakorda vähendab suitsugaaside mahtu, mis suunatakse väävlärrastusseadmetesse. Meetme rakendamise tähtaeg on 2027. aasta september.

Koostatud lõhnakavade summaarse mõju ja tulemuslikkuse hindamiseks koostas EKUK töö „Kohtla-Järve linna lõhnaaine esinemise vähendamise kavade tulemuslikkuse hindamine“ (registreeritud infosüsteemis KOTKAS kirja nr DM-134399-5 all, edaspidi *EKUKi töö*). Töö

käigus viidi läbi lõhnaainete modelleerimine, kuhu kaasati lisaks lõhnakavad koostanud ettevõtetele ka teised piirkonda jäävad ettevõtted ning piirkonnas paiknevad poolkoksimaed. Töö tulemusena selgus, et võrreldes 2024. aasta uuringuga väheneb piirkonna summaarne lõhnaaine heitkogus ligikaudu 47%, ulatudes 7 608 367 OU/s (varasem 14 429 337 OU/s). Hajumisarvutuste kohaselt võib maksimaalne lõhnatundide esinemissagedus pärast lõhnaaine esinemise vähendamise kavade rakendamist piirkonna heiteallikate koosmõjul ulatuda 99,5% aastas. 15% häiringutaseme ületusala paikneb tööstuspiirkonnas ettevõtete territooriumite vahetus läheduses ning ei laiene elamualadele. Lähimate ja mõjutatumate elamute juures ulatub aastane lõhnatundide esinemissagedus järgmiselt: Inseneri, Tehnika, Metsa ja Spordi tänavatel kuni 8%, kesklinna piirkonnas (Kalevi, Keskallee, Olevi tn) 5 – 7% ning Ehitajate ja Päikese tänava piirkonnas 3 – 5%.

Keskkonnaamet leiab, et VKG OIL AS lõhnakavas on käsitletud AÕKS § 70 lg 4 ja 5 sätestatud, lõhnakavas on esitatud lõhnaainete esinemise vähendamise eeldused ning rakendades kavas toodud meetmeid, võib seega eeldada lõhnaaine esinemise vähenemist. Tulenevalt eelnevast kiidab Keskkonnaamet VKG OIL AS 22.01.2026 esitatud lõhnaaine esinemise vähendamise kava heaks ja sätestab, et lõhnakavas toodud meetmed on rakendamiseks kohustuslikud.

3.2. Täiendavate tingimuste seadmine

Lõhnaaine esinemise vähendamise kava heakskiitmisel võib Keskkonnaamet seada käitajale täiendavaid tingimusi lõhnaaine esinemise vähendamise abinõude rakendamiseks või määrata käitajale ajutiselt õhusaasteloast või keskkonnakompleksloast erinevaid tingimusi (AÕKS § 71 lg 3). Tulenevalt eelnevast seab Keskkonnaamet käitajale täpsustavad tingimused:

Võttes aluseks asjaolu, et lõhnaaine esinemise vähendamise kava täitmist kontrollib Keskkonnaamet (AÕKS § 71 lg 7) ning käitajal tuleb esitada vähemalt üks kord aastas sellekohane aruanne (AÕKS § 71 lg 6), kehtestab Keskkonnaamet tingimuse:

Ettevõtte esitab Keskkonnaametile lõhnaaine esinemise vähendamise kava rakendamise aruande üks kord aastas keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) "kohustused" mooduli kaudu hiljemalt järgneva aasta veebruari 15. kuupäevaks. Nimetatud aruandes tuleb esitada kokkuvõttev kirjeldus aasta jooksul meetme elluviimiseks tehtud tegevuste kohta.

Lisaks seab Keskkonnaamet tingimuse juhuks, kui kasutusele võetud meetmed ei ole piisavad:

Keskkonnaamet jätab endale õiguse kehtestada uusi tingimusi (AÕKS § 72 lg 2) või tunnistada kehtetuks lõhnakava heakskiitmise otsus (HMS § 64), kui VKG OIL AS esitatud lõhnakavas ettenähtud meetmed on ebapiisavad, st et meetmete elluviimise järgselt selgub efektiivsuse kontrolli tulemusena, et lõhnaaine heitkogused ei ole piisavalt vähenenud.

3.3. Ärakuulamine

Keskkonnaamet saatis lõhnakava heakskiitmise korralduse eelnõu 09.04.2026 kirjaga nr DM-134399-6 ettevõttele ja Kohtla-Järve Linnavalitsusele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Ettevõtte ega Kohtla-Järve Linnavalitsus arvamusi ega vastuväiteid ei esitanud.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Dagmar Undrits

juhataja

välisõhubüroo

Teadmiseks: Kohtla-Järve Linnavalitsus

Karine Vest

vanemspetsialist

Välisõhubüroo